

ЗАКОН

О ПОСЕБНИМ ОВЛАШЋЕЊИМА РАДИ ЕФИКАСНЕ ЗАШТИТЕ ПРАВА ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ СВОЈИНЕ

("Сл. гласник РС", бр. 46/06 и 104/09)

I ОСНОВНЕ ОДРЕДБЕ

Предмет закона

Члан 1.

Овим законом уређују се посебна овлашћења органа државне управе и организација које врше јавна овлашћења (у даљем тексту: надлежни органи), ради ефикасне заштите права интелектуалне својине у складу са прописима којима се уређује право интелектуалне својине.

Примена закона

Члан 2.

(1) Одредбе овог закона примењују се на производњу, промет, употребу и држање робе и на пружање услуга којима се повређују права интелектуалне својине.

(2) Одредбе овог закона не примењују се када роба није намењена обављању делатности, односно стављању у промет, ни на личне ствари, односно на предмете који су намењени искључиво за личну употребу, осим када се ради о више истоветних примерака исте робе, односно предмета.

Дефиниције

Члан 3.

(1) У смислу овог закона:

- 1) права интелектуалне својине јесу ауторско и сродна права, жиг, географска ознака порекла, дизајн, патент, мали патент и топографија интегрисаних кола, у складу са законом;
- 2) носилац права је изворни стизалац права интелектуалне својине или његов правни следбеник, укључујући и професионална удружења, односно

организације и организације за колективно остваривање права у складу са законом;

- 3) роба којом се повређују права интелектуалне својине јесте нарочито: (1) пиратски примерак ауторског дела или предмета сродног права, укључујући и рачунарске програме; (2) роба са кривотвореним жигом; (3) роба са кривотвореним дизајном; (4) роба којом се повређује патент или мали патент; (5) роба којом се повређује право на топографију интегрисаног кола; (6) роба која је превасходно пројектована, направљена, прилагођена или је њена сврха да омогући избегавање, заобилажење или уклањање технолошке мере, уређаја или његовог саставног дела чија је сврха да спречи или ограничи поједине радње у односу на предмет заштите а које носилац права није одобрио;
- 4) пиратски примерак ауторског дела или предмета сродног права, укључујући и рачунарске програме, јесте примерак заштићеног ауторског дела или предмета сродног права, односно роба која садржи заштићено ауторско дело или предмет сродног права, која је израђена без сагласности носиоца права;
- 5) роба са кривотвореним жигом јесте: (1) производ који је без овлашћења обележен знаком који је истоветан или се суштински не разликује од жига регистрованог у вези са истим или сличним производом, укључујући и производ који није обележен кривотвореним жигом а налази се у паковању обележеном таквим жигом; (2) паковање, етикета, налепница, упутство за употребу, гарантни лист или други предмет који садржи знак идентичан или који се суштински не разликује од жига регистрованог у вези са истим или сличним производом, било да су тај предмет и производ представљени заједно или одвојено;
- 6) роба са кривотвореним дизајном јесте производ израђен без овлашћења носиоца права, који садржи дизајн истоветан са дизајном регистрованим за такав производ или који се суштински не разликује од регистрованог дизајна за исти или сличан производ;
- 7) роба којом се повређује патент јесте производ истоветан са производом који је произведен на основу патентираног проналаска, односно производ израђен непосредном применом патентираног процеса, који је произведен без овлашћења носиоца права;
- 8) средство за избегавање заштите јесте свако средство, производ, компонента, односно део производа који је превасходно направљен или прилагођен са циљем да омогући заобилажење ефикасне технолошке мере;
- 9) ефикасна технолошка мера јесте технолошки поступак, средство, производ, компонента, односно део којим се контролише приступ заштићеном ауторском делу или предмету сродног права или којим се спречава њихово неовлашћено коришћење, односно којим се омогућава откривање кривотвореног жига или пиратског примерка ауторског дела, односно предмета сродног права;
- 10) емитовање је јавно саопштавање ауторског дела или предмета сродног права жичним или бежичним преносом електромагнетних, електричних или других сигнала на даљину (земаљска радио-дифузија, сателитска радио-дифузија и кабловска дифузија);

11) емитер је физичко или правно лице регистровано за делатности производње и емитовања радио или телевизијског програма, коме је издата дозвола за емитовање програма, у складу с законом.

(2) Робом са кривотвореним жигом, односно пиратским примерком ауторског дела или предмета сродног права, у смислу овог закона, сматра се и калуп или матрица направљена, односно прилагођена за израду кривотвореног жига или производа који носи такав жиг, односно која се користи за израду пиратских примерака ауторских дела или предмета сродног права.

Забрана производње и промета

Члан 4.

Производња, држање и промет робе, односно пружање услуга, којима се повређују права интелектуалне својине утврђена законом или међународним уговором, забрањени су.

Емитовање и реемитовање

Члан 5.

(1) Емитовање и реемитовање радио или телевизијског програма који садржи ауторска дела или предмете сродног права, без регулисања обавезе плаћања накнаде за коришћење тих права у складу са законом којим се уређује колективна заштита ауторског и сродних права, забрањени су.

(2) Доказ о регулисаној обавези из става 1. овог члана, прилаже се уз пријаву на јавни конкурс за издавање дозвола за емитовање програма, у складу са прописима којима се уређује радиодифузија.

(3) У случају поступања емитера супротно одредбама ст. 1. и 2. овог члана Републичка радиодифузна агенција предузима мере на које је овлашћена законом, независно од других правних средстава која стоје на располагању оштећеном носиоцу ауторског или сродног права.

Надлежни органи

Члан 6.

У смислу овог закона, надлежни органи јесу:

1) министарство надлежно за послове трговине, туризма и услуга, преко тржишне инспекције и туристичке инспекције;

2) министарство надлежно за послове здравља, преко здравствене инспекције и санитарне инспекције;

- 3) министарство надлежно за послове урбанизма и грађевинарства, преко урбанистичке инспекције и грађевинске инспекције;
- 4) министарство надлежно за послове финансија, преко пореских инспектора и пореске полиције;
- 5) министарство надлежно за послове просвете и спорта преко просветне инспекције;
- 6) министарство надлежно за науку и технолошки развој преко инспекције;
- 7) Републичка радиодифузна агенција.

II ОВЛАШЋЕЊА НАДЛЕЖНИХ ОРГАНА

Обим овлашћења

Члан 7.

(1) Министарство надлежно за послове трговине, туризма и услуга, преко тржишне инспекције врши инспекцијски надзор над производњом и прометом робе којом се повређују права интелектуалне својине (жиг, дизајн, патент, мали патент, географска ознака порекла, топографија интегрисаног кола, ауторска и сродна права), као и надзор над производњом и прометом робе заштићене ауторским или сродним правом.

(2) Министарство надлежно за послове трговине, туризма и услуга, преко туристичке инспекције врши инспекцијски надзор над пружањем услуга којима се повређују права интелектуалне својине у области туризма и угоститељства, а нарочито злоупотребом услужног жига, као и коришћењем ауторских и сродних права без регулисања обавезе плаћања накнаде за коришћење тих права у складу са законом којим се уређује колективна заштита ауторског и сродних права.

Члан 8.

Министарство надлежно за послове здравља, преко здравствене и санитарне инспекције врши инспекцијски надзор над производњом и прометом робе којом се повређују права интелектуалне својине (жиг, патент, ауторско право) у области лекова и санитарних прописа.

Члан 9.

Министарство надлежно за послове просвете и спорта преко просветне инспекције врши инспекцијски надзор код коришћења стручних публикација којим се повређује ауторско право.

Члан 10.

Министарство надлежно за послове урбанизма и грађевинарства, преко урбанистичке и грађевинске инспекције врши инспекцијски надзор над изменама на грађевини која представља материјализовани примерак дела архитектуре, које су извршене без овлашћења аутора.

Члан 11.

Министарство надлежно за послове финансија, преко пореских инспектора и пореске полиције надлежно је да, током вршења својих редовних делатности, утврђује да ли постоји повреда права интелектуалне својине, а нарочито права на рачунарске програме (софтвер) и базе података.

Члан 12.

Министарство надлежно за науку и технологију врши инспекцијски надзор код коришћења стручних публикација којим се повређује ауторско право.

Члан 13.

Републичка радиодифузна агенција врши надзор над радом емитера ако се неовлашћеним емитовањем, односно реемитовањем заштићеног дела повређује ауторско, односно сродно право.

Начин вршења овлашћења

Члан 14.

(1) Надлежни орган, по службеној дужности или на захтев носиоца права, предузима радње и доноси акте у складу са овим законом и законом којим се уређује надлежност тог органа у вршењу инспекцијског надзора у областима за које је тај орган образован, односно законом којим се уређује радиодифузија.

(2) На акте и радње надлежних органа прописане одредбама овог закона примењују се одредбе закона којим се уређује општи управни поступак и одредбе закона којим се уређује поступање тог органа, ако овим законом није другачије прописано.

1. Поступање по службеној дужности

Мере

Члан 15.

(1) Надлежни орган, ако непосредним увидом утврди да је повређено право интелектуалне својине, на лицу места по службеној дужности:

- 1) привремено одузима сву затечену робу, односно све производе који су предмет или средство повреде права интелектуалне својине;
- 2) изриче меру привремене забране обављања делатности којом се повређује право интелектуалне својине.

(2) Акт надлежног органа из става 1. тачка 1) овог члана садржи и упозорење лицу од кога је роба привремено одузета, да ће та роба бити коначно одузета и уништена ако се то лице, у року од 15 дана од дана привременог одузимања робе не упусти у оспоравање разлога за одузимање робе.

(3) Надлежни орган, у случају из става 1. овог члана, по службеној дужности:

- 1) узима узорке предметне робе, односно производа ради испитивања постојања повреде права интелектуалне својине, односно ради обезбеђивања доказа о томе;
- 2) подноси пријаву надлежном јавном тужиоцу, односно прекршајном органу;
- 3) изводи и друге доказе неопходне за утврђивање повреде права интелектуалне својине.

Обавештење о предузетим мерама

Члан 16.

(1) Надлежни орган, у случају из члана 15. став 1. овог закона, о повреди права интелектуалне својине и предузетим мерама обавештава, без одлагања:

- 1) носиоца права, ако је његова адреса позната;
- 2) други орган надлежан за заштиту права интелектуалне својине, ако је то потребно ради прибављања релевантних података;
- 3) заинтересована лица, ако постоје и ако су позната.

(2) Надлежни орган у обавештењу из става 1. тачка 1) овог члана, позива носиоца права да, у року од 15 дана од дана пријема обавештења, покрене поступак за заштиту свог права пред надлежним судом и да у том року обавести надлежни орган о покренутом поступку, односно о привременој мери коју је одредио суд.

(3) Надлежни орган, на захтев носиоца права, може да продужи рок из става 2. овог члана за додатних 15 дана.

Трајање мера

Члан 17.

(1) Мере из члана 15. став 1. овог закона трају до достављања одлуке надлежног суда којом се одређује привремена мера у поступку који је покренут у складу са одредбама члана 16. овог закона.

(2) Ако носилац права у року из члана 16. ст. 2. и 3. овог закона, не обавести надлежни орган о покренутом поступку, односно не достави одлуку суда којом се одређује привремена мера, привремено одузета роба враћа се лицу од кога је одузета, односно акт којим је привремено забрањено обављање делатности ставља се ван снаге.

Обавеза носиоца права

Члан 18.

Носилац права је дужан да, на захтев надлежног органа који је привремено одузео робу, а у циљу утврђивања повреде права интелектуалне својине, без одлагања и накнаде, достави информације и пружи помоћ надлежном органу, укључујући и техничку експертизу, опрему и објекте.

2. Поступање по захтеву

Мера

Члан 19.

Надлежни орган, на захтев носиоца права, ако непосредним увидом утврди да је повређено право интелектуалне својине, на лицу места привремено одузима и задржава робу, односно производе који су предмет или средство повреде тог права.

Захтев

Члан 20.

(1) Захтев носиоца права подноси се у писменој форми у седишту органа надлежног за вршење инспекцијског надзора у области заштите интелектуалне својине за ону врсту права односно робе на коју се захтев односи.

(2) Захтев из става 1. овог члана може да буде:

- 1) појединачан, ако се односи на једну одређену пошиљку односно количину робе, или
- 2) општи, ако се односи на све количине одређене врсте робе у предложеном временском периоду.

Садржина захтева

Члан 21.

(1) Захтев садржи нарочито:

- 1) опис робе;
- 2) податке на основу којих надлежни орган може да препозна робу којом се повређују права интелектуалне својине;

- 3) доказ да је подносилац захтева носилац права у односу на ту робу, и
- 4) предлог временског периода у коме се од надлежног органа захтева предузимање мера.

(2) Поред података из става 1. овог члана, захтев може да садржи:

- 1) податке на основу којих може да се препозна пошиљка или паковање;
- 2) податке о месту на коме се роба налази или о њеном претпостављеном одредишту;
- 3) назив произвођача, увозника, власника или држаоца робе;
- 4) претпостављени датум допремања или отпремања робе;
- 5) податке о превозном средству коришћеном за транспорт;
- 6) узорак, односно фотографије робе;
- 7) запис ауторског дела или предмета сродног права.

Одлука надлежног органа

Члан 22.

(1) Надлежни орган о поднетом захтеву доноси одлуку и доставља је подносиоцу захтева у року од 15 дана од дана подношења захтева.

(2) Када надлежни орган на основу података из захтева оцени да околности налажу хитно предузимање мера, одлука из става 1. овог члана доноси се и доставља подносиоцу захтева најкасније у року од три дана од дана подношења захтева.

(3) Одлука којом се усваја општи захтев, садржи и временски период у коме ће бити предузимане мере потребне за отклањање повреде права интелектуалне својине, а који на захтев носиоца права може бити продужен.

(4) Против одлуке из става 1. овог члана подносилац захтева може да изјави жалбу надлежном другостепеном органу.

Обавештење о престанку права интелектуалне својине

Члан 23.

Подносилац захтева дужан је да без одлагања обавести надлежни орган о престанку свог права интелектуалне својине, ако до престанка тог права дође у току поступка по захтеву.

Трошкови

Члан 24.

(1) Подносилац захтева из члана 19. овог закона сноси трошкове који настану у вези са поступањем по захтеву, уколико се утврди да није повређено право интелектуалне својине.

(2) Висину трошкова из става 1. овог члана одређује надлежни орган у износу који је неопходан ради накнаде трошкова поступања органа по том захтеву (превоз, складиштење, чување робе и сл.).

Средства обезбеђења

Члан 25

(1) Када је захтев за заштиту права интелектуалне својине усвојен, надлежни орган може да захтева од подносиоца захтева да положи средство обезбеђења у износу који одговара висини трошкова који могу настати ако поступак буде обустављен због радњи или пропуста подносиоца захтева, односно ако се утврди да у конкретном случају нема повреде права интелектуалне својине.

(2) Средство обезбеђења из става 1. овог члана може бити банкарска гаранција или депозит уплаћен на посебан рачун надлежног органа.

Примена мере

Члан 26.

(1) Одлука којом је усвојен захтев носиоца права, без одлагања се доставља свим организационим јединицама надлежног органа, ради поступања.

(2) Надлежни орган, када утврди да роба одговора опису из усвојеног захтева, привремено одузима ту робу и ако је потребно прегледа је и узима узорке.

(3) Акт којим се на основу одлуке из члана 22. став 1. овог члана врши привремено одузимање робе садржи упозорење лицу од кога је роба привремено одузета да та роба може да буде коначно одузета и уништена ако се то лице, у року од 15 дана од дана привременог одузимања робе, не упусти у оспоравање разлога за одузимање робе.

(4) Надлежни орган, у случају из става 2. овог члана, може да:

- 1) узме узорке предметне робе, односно производа, ради испитивања основаности оцене да је повређено право интелектуалне својине;
- 2) изведе друге доказе неопходне ради утврђивања повреде права интелектуалне својине.

(5) Носилац права, власник робе и лице од кога је роба привремено одузета имају право да прегледају и идентификују привремено одузету робу, под надзором надлежног органа.

Обавештење о предузетој мери

Члан 27.

(1) У случају из члана 26. став 2. овог закона, надлежни орган без одлагања обавештава подносиоца захтева о предузетој мери, о имену и адреси лица од кога је роба одузета и, ако су подаци познати надлежном органу, о имену и адреси власника, увозника и произвођача предметне робе, као и о другим релевантним чињеницама.

(2) Надлежни орган, у обавештењу из става 1. овог члана, позива носиоца права да у року од 15 дана од дана пријема обавештења покрене поступак за заштиту свог права пред надлежним судом и да у том року обавести надлежни орган о покренутом поступку, односно о привременој мери коју је одредио суд.

Трајање мере

Члан 28.

(1) Мера привременог одузимања робе предузета на захтев носиоца права траје до достављања одлуке надлежног суда којом се одређује привремена мера, у поступку који је покренут у року из члана 27. став 2. овог закона.

(2) Ако носилац права у року из члана 27. став 2. овог закона не достави надлежном органу одлуку суда којом се одређује привремена мера, привремено одузета роба враћа се лицу од кога је одузета.

Обавеза носиоца права

Члан 29.

Носилац права је дужан да на захтев надлежног органа који је привремено одузео робу у складу са одредбом члана 26. став 2. овог закона, без одлагања и накнаде, достави информације и пружи помоћ надлежном органу, укључујући и техничку експертизу, опрему и објекте потребне ради утврђивања повреде права интелектуалне својине.

Накнада штете

Члан 30.

(1) Надлежни орган не одговара за штету која настане због привременог одузимања робе у складу са одредбама овог закона, осим за штету која настане услед скривљеног непримереног поступања надлежног органа са таквом робом.

(2) Подносилац захтева дужан је да надокнади штету коју трпи лице од кога је роба одузета, због неоснованог задржавања робе до којег је дошло на захтев подносиоца.

III КОНАЧНО ОДУЗИМАЊЕ И УНИШТЕЊЕ РОБЕ

Одузимање и уништење робе по одлуци суда

Члан 31.

(1) Када је у поступку пред надлежним судом одлучено да се роба коначно одузме и уништи, односно искључи из промета, роба се уништава, односно уклања из промета на начин одређен одлуком суда, који укључује и уступање без надокнаде у хуманитарне сврхе или продају ради рециклаже, водећи притом рачуна да се:

- 1) умањи ризик поновне повреде права интелектуалне својине;
- 2) не нанесе штета носиоцу права;
- 3) носиоцу права омогући да предложи начин уништења, односно уклањања робе из промета.

(2) Уклањање, односно скидање жига са кривотворене робе, не сматра се уништењем, односно искључењем робе из промета.

Одузимање и уништење робе по службеној дужности

Члан 32.

(1) Надлежни орган по службеној дужности коначно одузима и уништава робу, односно уклања робу из промета на прописани начин, који укључује и уступање без надокнаде у хуманитарне сврхе или продају ради рециклаже, када:

- 1) постоји основана сумња да се том робом повређују права интелектуалне својине;
- 2) носилац права не покрене поступак за заштиту својих права пред надлежним судом у року из члана 27. став 2. овог закона, и
- 3) се лице од којег је роба привремено одузета у складу са одредбом члана 15. став 1, односно члана 26. став 3. овог закона, није упустило у поступак оспоравања разлога за одузимање те робе.

(2) У случају из става 1. овог члана, надлежни орган води рачуна да се:

- 1) умањи ризик поновне повреде права интелектуалне својине;
- 2) не нанесе штета носиоцу права;
- 3) носиоцу права омогући да предложи начин уништења, односно уклањања робе из промета.

(3) Надлежни орган ће поступити у складу са одредбом става 1. овог члана и ако је лице од кога је роба одузета недоступно надлежном органу.

Члан 33.

Када се на основу одлуке суда, односно надлежног органа, уништава роба, носиоцу права ће бити омогућено да пре уништења робе задржи њене узорке у мери и количини који су потребни као доказ у поступку против лица за која се сумња да су повредила права интелектуалне својине.

IV КАЗНЕНЕ ОДРЕДБЕ

1. Привредни преступи

Чл. 34-38*

(Престали да важе)

Члан 39.

(1) Новчаном казном од 100.000 до 3.000.000 динара казниће се за привредни преступ правно лице ако неовлашћено производи, увози, извози, нуди ради стављања у промет, ставља у промет, складишти или користи у комерцијалне сврхе производ или поступак заштићен патентом, односно малим патентом.

(2) За радње из става 1. овог члана казниће се одговорно лице у правном лицу новчаном казном у износу од 10.000 до 200.000 динара.

(3) Предмети извршења привредног преступа и предмети који су били употребљени за извршење привредног преступа из става 1. овог члана биће одузети, а предмети извршења привредног преступа биће и уништени.

Члан 40.

Пресуда којом је учиниоцу изречена казна за привредни преступ из чл. 34. до 39. овог закона јавно се објављује.

2. Прекршаји

Чл. 41-44*

(Престали да важе)

V ЗАВРШНА ОДРЕДБА

Члан 45.

Овај закон ступа на снагу осмог дана од дана објављивања у "Службеном гласнику Републике Србије".

НАПОМЕНА

Одредбе чл. 34. до 38. и чл. 41. до 44. Закона о посебним овлашћењима ради ефикасне заштите права интелектуалне својине ("Сл. гласник РС", број 46/06) престају да важе 24. децембра 2009. године, даном ступања на снагу закона објављених у "Сл. гласнику РС", број 104/09, и то:

- 1) Закона о жиговима - одредбе чл. 36. и 41;
- 2) Закона о правној заштити индустријског дизајна - одредбе чл. 37. и 38. и члана 44. став 1. тачка 2);
- 3) Закона о ауторском и сродним правима - одредбе чл. 34, 35, 42, 43. и члана 44. став 1. тач. 1) и 3).